

ZVLÁŠTNOSTI ORGANIZACE TÝLOVÉHO ZABEZPEČENÍ OMS

Operační manévrovací skupina (OMS) je novým prvkem operační sestavy armády. Cílem tohoto vysoce mobilního uskupení je vytvořit v operační hloubce v součinnosti se vzdušnými výsádky aktivní frontu a plnit úkoly ve prospěch hlavních sil armády prvního sledu.

Nejdůležitějšími úkoly OMS je zničení prostředků jaderného napadení, PVO a velitelských stanovišť, ničení záloh, přehrazení ústupových směrů nepřítele, dokončení obklíčení nepřátelských uskupení, obsazení letišť, zásobovacích základen, ovládnutí důležitých čar a objektů v týlu nepřítele a dobytí předmostí a jejich udržení do příchodu hlavních sil. Velmi často bude plnit několik úkolů současně a s využitím přepadových odřadů. Působí odtrženě od hlavních sil ve vzdálenosti 50–80 km a může vést bojovou činnost po dobu 4–5 dnů.

Jedním ze základních předpokladů úspěšného splnění úkolu OMS je její úplné a nepřetržité **týlové zabezpečení**. Jeho složitost je dána tím, že možnost doplňování OMS týlem svazu je minimální, a proto je nutné zabezpečit její maximální schopnost samostatného vedení bojové činnosti po celou dobu působení.

Pro doplnění spotřebovaných zásob u útvarů a jednotek OMS je zapotřebí vytvořit předem odpovídající předpoklady. Zejmé-

na zvýšením zásob u vojáka, zbraně a techniky, v praporečních výdejních a ve skladech útvarů a svazků. Dále představit zásob na dopravních prostředcích, zabezpečením přísunu vzduchem, plánováním obsazení skladů PHM a využitím místních zdrojů k zabezpečení dalšími druhy materiálu. Přitom je nutné brát v úvahu, že zásoby hlavních druhů materiálu nesmí po splnění úkolu být nižší než 40–50 %, ale naopak neúměrné posilování týlu OMS zásobami na dopravních prostředcích abmz zvyšuje jeho zranitelnost a těžkopádnost.

Zvláštnosti jsou i v tom, že některé týlové jednotky a zařízení, které nezabezpečují dostatečnou mobilnost, jsou ponechány za vojsky prvního sledu svazu a předány do sestavy abmz (polní pekárna, některé další sklady apod.). Dochází tedy k dělení týlu na sledy a tím k dalšímu ztížení možnosti velení týlu. Dále je zapotřebí organizovat a zabezpečit ochranu a obranu týlových útvarů a jednotek sestavou vojsk. Jsou omezeny možnosti poskytování odborné a specializované lékařské pomoci, zejména uskutečňování zdravotnických odsunů.

Týl divize, která je určena jako OMS, je proto nutné posilovat automobilními prostředky se zásobami munice a PHM, samostatným zdravotnickým oddílem, chirurgickými specialisty, odsunovými pro-

Tabulka

		MUNICE									PHM			PROVIANT						
		palebné průměry									náplně			dávky						
		pěch.	PT	PTŘS	děl.	RM	T	PL	OSV	celkem	BA	NM	celkem	ndp	kdp	ddp	dpp	celkem		
Hmotnost kalkulační zásobovací jednotky (KZJ)		210,3	51	21,2	729	427,2	535,4	74,2	13	2061,4	140	930	1070	7	20	26	28			
POTŘEBA	K zaujetí výchozího prostoru	KZJ									0,25	0,35								
		t									35	330								
	Na čáru zasazení	KZJ						0,5		0,5	0,4	0,55				1		1		
		t						37,1		37,1	56	510	566			26		26		
	Na vedení boje	Průměrná denní spotřeba	KZJ	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,37	0,46				1		1	
			t	63,1	15,3	6,4	218,7	128,2	160,6	29,8	3,9	626,0	52	428	480		26	26		
		celkem	KZJ	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2,0	1,5	1,5	1,5	1,85				2	2	4	
			t	315,5	76,5	31,9	1093,5	641	803	148,4	19,5	3129,0	210	1720	1930		52	56	108	
	K zabezpečení zásob na konci boje	KZJ	0,8	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	0,8		0,8	1,0								
		t	168,2	76,5	32	1094	641	803	113,3	10,4	2938,0	112	930	1042						
	Celková potřeba	KZJ	2,3	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	4,0	2,3		2,7	3,4				3	2	5	
		t	483,7	153	63	2187	1282	1606	297	29,9	6101,0	378	3160	3538				78	56	134
ZABEZPEČENÍ	Stav předepsaných zásob k zahájení bojové činnosti	u vojsk	KZJ	0,8	1,8	2,0	1,8	1,8	2,0	0,8		1,25	1,5			2	3	1	6	
			t	168,1	91,8	42,5	1312	769	963,7	148,4	10,4	3506,0	175	1395	1570		40	78	28	146
		prmrz	KZJ	0,7	0,7	0,5	0,7	0,7	0,5	0,7		0,5	0,7			1	1		2	
			t	147,3	35,7	10,6	510,3	299	314,8	37,1	9,1	1424,0	70	671	721		20	26		46
	Zvýšené zásoby na technice a proviantních prostředcích OMS (ZZ u tanků)	KZJ										0,14								
		t										130	130							
		Zvýšené zásoby na dopravních prostředcích a přidělené OMS	KZJ	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,5	0,2		0,5	0,32				1	1	2
			t	42,1	10,2	4,3	218,7	85,5	160,6	37,1	2,8	561,0	70	300	370			26	28	54
	Přísun v průběhu bojové činnosti	vzduchem	KZJ	0,2			0,1	0,1	0,1	0,4	0,1		0,1							
			t	42,1			72,9	42,7	53,5	30	1,3	242,5		93	93					
		automobily	KZJ	0,4	0,3	0,3	0,1	0,2	0,1	0,6	0,5		0,55	0,75						
			t	84,1	15,3	6,4	72,9	85,5	53,5	44,5	6,5	369,0	78	700	778					
	Celkové zabezpečení	KZJ	2,3	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	4,0	2,3		2,8	3,91				3	5	2	10
		t	483,7	153	63	2187	1282	1606	297	30	6101,0	393	3269	3662		60	130	56	246	
Zabezpečení na počet dnů											6—8			6—7					10	

středky a dostatečným množstvím zdravotnického materiálu. Kromě toho je zapotřebí předpusovat zdravotnické prostředky a vozidla s municí a PHM k plukům a praporům. Využívání přívěsů za vozidla, jak potvrzují zkušenosti ze cvičení, je nevhodné.

Pozemní přísun k OMS, která se odpoutala od vojsk prvního sledu, je kromě prvního dne vedení boje, podle našeho názoru, vyloučen. Vzdušný přísun je značně složitý a vyžaduje od OMS zajištění podmínek pro jeho přijetí (obsazení letišť, úprava a vytyčení přistávacích ploch, dálničních úseků, vykládání materiálu, nakládání raněných apod.) a zabezpečení průletu letounů nebo vrtulníků do týlu nepřítelů.

Při vševojskovém taktickém cvičení tankové divize byly procvičovány a ověřovány zásady a možnosti týlového zabezpečení OMS. Z hlediska týlového zabezpečení velitel svazu stanovil tyto účelné cíle:

- zdokonalit týlové funkcionáře v řízení týlu a týlového zabezpečení OMS při plánování úkolu a v průběhu vedení rychlé útočné činnosti odtržené od vlastních vojsk, v organizaci přísunu materiálu a odsunu raněných s využitím dopravního letectva,

- procvičit a zdokonalit týlové jednotky v přesunech na velké vzdálenosti a překonávání vodních překážek, doplňování techniky municí a PHM, přípravě a výdeji stravy, odsunu raněných a v ochraně a obraně týlových jednotek při činnosti na nepřátelském území.

V prvním období jsme hlavní pozornost věnovali plánování týlového zabezpečení OMS, zvýšení pohyblivých zásob materiálu a jejich rozčlenění na jednotlivých stupních ve výchozím prostoru.

Ve druhém období byly procvičovány otázky přísunu munice, PHM a odsunu raněných s využitím dopravního letectva. Konkrétně byla přisunuta munice shozem (1,5 tuny) v zásobnících PDMM-130, PHM (18 tun) s využitím vrtulníků Mi-8, které přistály v určeném prostoru, a odsunuly 90 raněných.

Ve třetím období jsme procvičili přísun 15 tun munice letouny AN-26, které přistály na stanovených letištích, organizaci převzetí tohoto materiálu, činnost týlu OMS při vedení boje odtržené od vlastních vojsk, způsob vedení jednotlivým prvkům týlu a organizace jejich ochrany a obrany.

Týl OMS byl rozdělen na **dva sledy**. Do prvního sledu byla vyčleněna část TVS, prizm (bez roty PPe, výstrojního skladu, části skladu TAM) a zdrpr, které byly v sestavě OMS a postupovaly za jejími hlavními silami uvnitř bojové sestavy. Druhý

sled (zbytek TVS a týlové jednotky nezařazené do prvního sledu) postupoval v sestavě abmz. Ochranu a obranu týlu bojovými jednotkami je nutné zabezpečit při vedení boje v hloubce nepřátelského týlu. Proto začlenění týlu do bojové sestavy divize při vedení bojové činnosti jsme na tomto cvičení řešili tak, aby byl touto sestavou ochráněn.

K zabezpečení činnosti OMS byla z prostředků armády přidělena jedna automobilní rota s 370 m³ PHM. (Reálně to představovalo 70 tun munice, 84 m³ PHM, 20 tun proviantu a 40 těžkých nákladních automobilů).

Ve výchozím prostoru byly vytvořeny úplné pohyblivé zásoby, zvýšené u **munice** pěchotní, PT, PTRS, RM a osvětlovací o 0,2 pp, dělostřelecké a tankové o 0,3 pp a PL o 0,5 pp; **PHM** o 0,14 náplně u NM u techniky (zvýšené zásoby u tanků), 0,5 náplně u BA a 0,32 náplně u NM; **proviantu** o 1 ddp a 1 dpp. Zvýšené pohyblivé zásoby byly naloženy na dopravních prostředcích armády.

K posílení zdravotnické služby jsme přidělili: 1 chirurgickou brigádu, 1 SZO, 20 autobusů a 5 zdravotnických automobilů, AOZPS a 1 normu bojového zabezpečení.

Ke koordinaci otázek týlového zabezpečení operační manévrovací skupiny jsme určili ze štábu týlu armády jednoho důstojníka.

Z „Přehledu materiálního zabezpečení OMS“ — viz **tabulku** — je zřejmé, že přes zvýšení pohyblivých zásob munice, PHM a proviantu je nezbytné, aby po splnění úkolu OMS nebyly zásoby nižší než 40 % (zejména municí a PHM přisunout vzduchem). Štáb zplánoval přisunout 241 tun munice a 93 m³ PHM. Konkrétně jsme procvičili přísun munice třemi letadly IL-14 s využitím padákových zásobníků PDMM-130, jejich sběr a odvoz. Na každém letadle byly podvěšeny 4 zásobníky PDMM-130. Letouny letěly za sebou, aby rozptýlily materiál po shozu byl co nejmenší. Prostor shozu byl označen barevným kruhem (o průměru 15 m). Letadla před shozem snížila výšku letu na 150 m a nad označeným prostorem shodila materiál, který se rozptýlil 400—600 m.

Da každého zásobníku byly umístěny 3 tankové náboje, tzn., že ve 12 PDMM-130, která letadla shodila, bylo 36 nábojů.

Ke sběru a naložení přisunované munice určil velitel z příslušníků OMS skupinu, která sbírala materiál (3 vozidla z municí čtyř rtz msp), a nakládací skupinu (1 + 12 z msr). Jejich úkolem bylo označit prostor shozu, shromáždit, vybalit a naložit materiál na vozidla.

K doplnění motostřeleckého pluku municí tímto způsobem (tj. 50 t munice, která je nutná na dobu jeho činnosti v OMS) by bylo zapotřebí 5000 zásobníků a 125 letounů IL-14. Zásobníky PDMM-130, které jsou v ČSLA, lze shazovat pouze z letadel IL-14, která prakticky končí svoji životnost. Proto bude v budoucnosti nutné využívat jiné druhy letadel i kontejnerů. Použijeme-li sovětské kontejnery PGD-500 a letadla AN 26, bude k doplnění motostřeleckého pluku stejným množstvím munice zapotřebí 15 letadel a 100 kontejnerů.

Přísun PHM zabezpečila letka vrtulníků (9 Mi-8). Do každého vrtulníku bylo naloženo 10 dvěstělitrových sudů, tj. celkem 18 m³ PHM. (Toto množství je polovina denní spotřeby msp.) K vyložení přísunutých PH byla použita vykládací skupina a 9 nákladních středních automobilů, na kterých bylo zároveň k vrtulníkům přisunuto 90 raněných připravených k odsunu.

Z tabulky je zřejmá potřeba přísunu PHM ve výši 93 m³ NM. K přepravě tohoto množství je zapotřebí 46 vrtulníků Mi-8, tj. téměř 4 letky po 12 vrtulnících Mi-8. Jestliže je přísun rozvržen do 2 dnů, potom jsou potřebné 2 letky. V případě, že budeme mít jen 1 letku, pak je nutné, aby uskutečnila 2 vzlety během jednoho dne.

Naložení 10 sudů do vrtulníku Mi-8 vykonávala nakládací skupina (4 vojáci) po dobu 15–20 minut. K vyložení vrtulníků byly využity vykládací skupiny (po 2 vojácích); vyložení 1 Mi-8 trvalo 10 minut.

Palubní mechanik po vyložení upravil vrtulník k převozu raněných. Nosiči raněných v této době přiblížili raněné k vrtul-

níku a naložili je. Po jeho odletu byly nakládány sudy na vozidla.

Průměrné denní zdravotnické ztráty u OMS mohou být 6–7 %, při boji v obklíčení 10–15 i více procent. Z toho vyplývá, že u zesílené tankové divize mohou průměrné denní ztráty dosahovat 600–700 raněných, z nichž 60 % bude těžce raněných. K jejich odsunu je zapotřebí 15–18 autobusů nebo 30–40 nákladních automobilů. Jestliže nebude možné odsunout raněné vzduchem, pak se bude potřeba zvyšovat přibližně o stejný počet dopravních prostředků každý den. K odsunu uvedeného počtu raněných vzduchem by bylo zapotřebí, jak potvrdilo cvičení, 45–50 vrtulníků Mi-4, nebo 30–40 vrtulníků Mi-8.

Jedním z úkolů OMS na obsazeném leštišti je zajistit kořistní materiál, zejména PHM. Jejich využití můžeme předpokládat, avšak nikoli plánovat k úhradě spotřeby. Možnosti ověření jakosti PHM prostředky OMS jsou omezené jak z hlediska prostředků, tak i času. Po kontrole zamorení a pyrotechnické kontrole příslušníci PHM odeberou vzorky a jeden odesílají (při nejbližším odsunu raněných) do týlu k úplnému rozboru kvality. Kontrolní rozbor u OMS, jehož výsledkem je určení druhů PH a vhodnosti jejich využití, trvá přibližně 6 hodin. Další využití kořistních zásob je limitováno výsledkem kvality PHM, který může OMS obdržet do 25 hodin po odeslání vzorků. V případě ohrožení splnění úkolů OMS, vzhledem ke snížení zásob PHM, může velitel na základě motorové zkoušky (2–4 hodiny) rozhodnout o jejich použití ještě před doručením výsledku rozboru.

Týlové zabezpečení OMS je velmi složité a vyžaduje maximální pozornost již v přípravném období. Za hlavní je nutné považovat požadavek její samostatnosti, základem které je maximální posílení dopravními prostředky se zvýšenými zásobami PHM a munice, zdravotnickými silami a prostředky i odsunovou kapacitou k vezení raněných. Přísun materiálu automobilními prostředky je po odtržení OMS od vojsk prakticky vyloučen a vzdušný transport značně omezen (vliv nepřítelů, počasí, příprava k přijetí, bojové zabezpečení, potřeba velkého počtu letounů a vrtulníků apod.).